

TARTU ÜLIKOOL
SOTSIAALTEADUSTE VALDKOND
NARVA KOLLEDŽ
ÕPPEKAVA “KLASSIÕPETAJA MITMEKEELSES KOOLIS”

Aljona Maksimova
**AKTIIVÕPPE JA INTERAKTIIVÕPPE VÕTTED TALLINNA KOOLIDE
KEELEKÜMBLUSKLASSIDES- I. KOOLIASTMES**

Magistritöö
Juhendaja PhD Mart Rannut

NARVA 2018

Sisukord

SISSEJUHATUS	4
1.KIRJANDUSE ÜLEVAADE.....	6
1.1 KEELEKÜMBLUSPROGRAMM	6
1.1.1 Mis on keelekümblus.....	6
1.1.2 Keelekümbluse algus Eestis.....	6
1.1.3 Eesti keelekümblusprogrammi eesmärgid.....	7
1.1.4 Kuidas teise keele õppimist toetada.....	8
1.1.4.1 Teise keele õppimist ja kasutamist parendamine.....	8
1.1.4.2 Kuidas teha sisu teises keeles õppivatele lastele mõistetavaks	9
1.1.4.3 Keelekümblusmetoodika rakendamise eeldused.....	9
1.1.5 Kuidas keeles kümmeldakse.....	10
1.1.6 Võõrkeel on suhtlemiseks.....	11
1.2 AKTIIVÕPE (AÕ).....	13
1.2.1 Mis on aktiivõpe.....	13
1.2.2 Aktiivõpe tunnused.....	13
1.2.3 Aktiivõppe eesmärk.....	14
1.2.4 Aktiivõppe kategooriad.....	14
1.2.5 Aktiivõppe meetodid.....	15
1.2.6 Hariv meelelahutuslik õppe.....	16
1.3 INTERAKTIIVAÕPE (IÕ).....	19
1.3.1 Interaktiivõpe (e-õpe) mõiste.....	19
1.3.1.1 Mis on interaktiivõpe (IÕ).....	20
1.3.2 Arvutiseerimine.....	21
1.3.3 IKT tänapäevases elus.....	21
1.3.4 Interaktiivõpe “+” ja “-”.....	23
1.3.5 IKT võimalused interaktiivõppes.....	24
1.3.6 Õpetaja-tuutor.....	25
1.3.6.1 Tänapäeva õpetaja kompetentsus.....	25
1.3.7 Virtuaalne kool-kas hype või hüpe.....	25
1.3.8 Veebipõhised õpikeskkonnad.....	26

2.UURIMISTÖÖ METOODIKA.....	27
2.1 Populatsioon ja valim.....	27
2.2 Andmekogumise meetod ja protseduur.....	27
2.3 Andmeanalüüsi põhimõtted.....	27
3.TULEMUSED JA JÄRELDUSED.....	28
KOKKUVÕTE.....	37
KIRJANDUS.....	39
LISAD	43
Lisa 1. Küsimustik õpetajatele.....	43
SUMMARY.....	44

SISSEJUHATUS

Magistritöök valitud teema «Aktiivõppe ja interaktiivõppe võtted Tallinna koolide keelekümblusklassides- I. Kooliastmes» on käesoleval ajal väga aktuaalne.

Praegu on populaarne aktiivõpe, kuna see motiveerib õpilasi õppima ja võtma aktiivselt osa õppeprotsessist. Kui õpetaja kasutab aktiivõppe ja interaktiivõppe erinevaid meetodeid ja tal on hea kujutlusvõime, võib ta läbi viia fantastilisi tunde, kus õpilased aktiivselt tegelevad õppimisega, seda põnevaks pidades, samuti neil on suurem motivatsioon uusi teadmisi saada. Keelekümbluses on see veelgi olulisem, kuna seal lapsed õppivad keeles, mida nad ei oska. Nende õpetamiseks kasutatakse mitmeid aktiivõppe võtteid, näiteks mängust nad saavad aru paremini kui loengust. Selle töö uurimisprobleemiks on aktiivõppe ja interaktiivõppe kasutamine Tallinna koolides, kus on keelekümblusklassid.

Magistritöö eesmärk on uurida kas Tallinna koolides I kooliastmes keelekümblusklassides kasutatakse aktiivõppe ja interaktiivõppe meetodeid, milliseid, mis ainete ja teemade puhul ja kas tihti või harva.

Käesolevas töös on kolm peatükki. Esimeses peatükis antakse ülevaadet töö teoreetilisest osast. Töö teoreetiline osa kirjeldab keelekümblusprogrammi põhieesmärke, aktiivõppe ja interaktiivõppe mõisteid, annab kujutluse IKT tähtsusest inimese elus, IKT rollist hariduses ja nende kasutamist õppeprotsessis. Teises peatükis autor kirjeldab uurimistöö metoodikat. Kolmandas peatükis autor analüüsib läbiviidud uuringu tulemusi ja teeb järeldusi.

Magistritöö teema uurimuse tähtsus seisneb selles, et kui me saame teada kuivõrd palju kasutavad Tallinna keelekümblusklasside õpetajad oma tundides aktiivõpet ja interaktiivõpet, saame teha järeldusi sellest, kuidas kasutatakse uusi õpetamisviise tänapäeva keelekümblustunnis ja kas võib sellise tunni kohta öelda, et see pakub huvi õpilasele, kes õpib võõrkeeles

Töös on kasutatud kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid uurimismeetodeid nagu analüüs, küsitlus.

Magistritöös on püstitatud järgmised hüpoteesid:

- ❖ Tallinna koolides keelekümbluse I kooliastme klassides kasutatakse aktiivõppe ja interaktiivõppe meetodeid

- ❖ Tallinna koolides keelekümbluse I kooliastme klassides kasutatakse aktiivõppe ja interaktiivõppe meetodeid tihti
- ❖ Tallinna koolides keelekümbluse I kooliastme klassides kasutatakse aktiivõppe ja interaktiivõppe meetodeid harva

1.KIRJANDUSE ÜLEVAADE

1.1 KEELEKÜMBLUSPROGRAMM

1.1.1 Mis on keelekümblus

Keelekümblus on tõhus kakskeelse õppe meetod, mille puhul laps saab võõrkeele suhu õpingute käigus, mis toimuvad vähemalt 50% ajast sihtkeeles.

Eesti keelekümblusprogrammi puhul on sihtkeeleks eesti keel. Seega annab keelekümbluslik lähenemine muu kodukeelega lastele võimaluse õppida eesti keelt läbi eestikeelsete tegevuse, viibides eestikeelses keskkonnas. Keelekümblusmeetod ei kahjusta lapse emakeelt. Programmis võetakse arvesse rahvusvahelisi kogemusi, parimaid pedagoogilisi tavaid ja õppijate erinevat kultuuritausta.(INNOVE)

1.1.2 Keelekümbluse algus Eestis

1998. aasta kevadel moodustati Kanada saatkonna Tallinna esinduse ettepanekul Eesti ja välispartneritest koosnev 11-liikmeline töörühm, et uurida teise keele õpetamise erinevaid viise. Töörühma ülesandeks oli välja selgitada, kas keelekümblus on Eesti jaoks sobiv õpetamisstrateegia. Töö käigus selgus, et keelekümblust kui keele omandamise meetodit tuleb programmis osalejatele täiendavalt tutvustada.

4.–7. novembril 1998. aastal toimus Narva-Jõesuus seminar, kus Kanada, Soome ja Eesti ekspertide abil määratleti keelekümbluse olulised tunnused ning uuriti võimalusi keelekümbluse teooria ja praktika sobitamiseks Eesti oludesse. Seminarist võtsid osa mitmed sihtrühmad, kes jõudsid kokkuleppele võimalustes, kuidas Eestis keelekümblusprogrammi juurutada.

1999. aasta jaanuari alguses sõitis kaheksa Eesti kümblusprogrammi huvirühmade esindajat Kanadasse, et tutvuda sealsete keelekümbuskoolide töö ja õppekavadega. Saadi kogemusi juhtimisest, rahastamisest, suhtekorraldusest, õppevara koostamisest ning mitmesugustest keelekümblusprogrammidest. Külaskäigu lõpus ühines delegatsiooniga ka Eesti haridusminister, et kuulata delegatsiooni kokkuvõtteid, analüüsi ja ettepanekuid ning tugevdada sidemeid Kanada partneritega.

Selle töö tulemusena ja koostöös programmi kaastöötajatega otsustas Haridusministeerium, et varane täielik keelekümblus on Eesti jaoks kõige sobivam keelekümbluse mudel. Kümne kuu jooksul töötas Haridusministeerium koos asjaosalistega välja keelekümblusprogrammi rakendamise soovitud tulemustest lähtuva raamkava.

Eesti keelekümblusprogrammid on välja töötatud Kanada ja Soome toetusel. Varase täieliku keelekümbluse metoodikal põhinevad klassid alustasid 2000. aastal tööd Tallinnas, Kohtla-Järvel, ja Narvas.

Sügisel 2000 aastal moodustati 4 esimest keelekümblusklassi (INNOVE)

1.1.3 Eesti keelekümblusprogrammi eesmärgid

Eesti keelekümblusprogrammi üldeesmärgid:

- ❖ Eesti keele kõrge funktsionaalne oskus (lugemisel, kirjutamisel, rääkimisel, kuuldust arusaamisel);
- ❖ Vene keele valdamine eakohasel tasemel;
- ❖ Klassile vastav edasijõudmine muudes õppeainetes, näiteks matemaatikas; (Vare 1998: 8);
- ❖ Eesti ja vene kultuuride mõistmine ning väärtustamine; (Kukk 2012: 26)
- ❖ Kolmanda keele hea oskus. (Mehisto 2009), (Kukk 2012: 27).

Keelekümblusprogrammide haridusalased eesmärgid:

- ❖ Vanusele vastav esimese keele lugemis-, kirjutamis-, rääkimis- ja kuulamisoskuse omandamine;
- ❖ Teise keele hea lugemis-, kirjutamis-, rääkimis- ja kuulmise järgi arusaamisoskuse omandamine;
- ❖ Vastavas klassis nõutavate üldhariduslike oskuste omandamine teistes ainetes (matemaatika ja looduslugu);
- ❖ Nii koduse keele kõnelejate kui sihtkeele kõnelejate kultuuri mõistmine ja hindamine“ (Genesee 2009: 12)
- ❖ Seega on keelekümblusprogrammides rakendatav kakskeelsus lisaväärtus, kuna eesmärgiks on mõlema keele, st K1 ja K2 keelte funktsionaalse oskuse omandamine (Genesee 1999: 12).
- ❖ Programmi raames õpetajad räägib ainult eesti keeles. Sellises keskkonnas lastel on võimalus õppida keele kasutamist induktiivselt. Samal ajal õppivad nad kasutama vajalikku igapäeva elus sõnavara.

1.1.4 Kuidas teise keele õppimist toetada

1.1.4.1 Teise keele õppimist ja kasutamist parendamine

Selleks, et parendada teise keele õppimist ja kasutamist:

- ❖ Õpetajad räägivad selles keeles kas terve päev või siis vähemalt pool koolipäevast.
- ❖ Õpetaja kunagi ei räägi õpetamise ajal õpilaste esimeses keeles ega tõlgi õpilastele mitte midagi.
- ❖ Õpetaja paneb õpilasi kasutama ainult teist keelt ja motiveerima neid rääkida ainult teises keeles, sest kui lastel lubatakse jätkata esimeses keeles kõnelemist, siis hakkavad nad tavaliselt teist keelt vältima ega omanda seda.
- ❖ Õpetaja ise valdab teist keelt kas emakeele või kõrgel tasemel.
- ❖ Koolides, kus kasutatakse mitmeid programme oleks tarvis eraldada keelekümblusklassid tavaklassidest, et harvem kasutada oma emakeelt ja et mitte tunda end ebamugavalt teise keele keskkonnas
- ❖ Vigu õpilaste teise keele kasutuses tavaliselt ei parandata, sest liigne parandamine teeb lapsed ettevaatlikuks, nad ei julge teises keeles piisavalt rääkida ja keele omandamine aeglustub. On edukam kasutada meetodit “iseseisev vigade parandus”, kus laps ise leiab ja parandab oma vigu.

1.1.4.2 Kuidas teha sisu teises keeles õppivatele lastele mõistetavaks

Selleks, et teha sisu teises keeles õppivatele lastele mõistetavaks:

- ❖ Programmi alguses õpilased vastavad õpetajale esimeses keeles (K1)
- ❖ Õpetajad kasutavad interaktiivseid meetodeid, näitlikke õppevahendeid ja žestikuleerivad kõneldes
- ❖ Õpetajad räägivad lihtsalt, kasutavad kõrge sagedusastmega sõnu ja lausekombinatsioone
- ❖ Õpetajad räägivad aeglaselt, et kinnistada tähendust
- ❖ Õpetajad näitavad ette, kuidas kasutada uut vajalikku sõnavara ja fraase
- ❖ Õpetajad kordavad keelekasutust igapäevaste korduvate tegevuste juures (nt tervitamine, ilmastik/kalender/sünnipäevad)
- ❖ Õpetajad loovad õppimise ajal võimalusi füüsiliseks tegevuseks, sest praktilises tegevuses omandavad lapsed uusi keelendeid kõige paremini

1.1.4.3 Keelekümblusmetoodika rakendamise eeldused

Keelekümblusmetoodika rakendamise eelduseks on:

- ❖ Stimulatsioon, st põhimõte, mille käigus peab õpilane tulemuste saavutamiseks pingutama.
- ❖ Turvalisus, mille tagab õppeülesannete jõukohasus ja järjepidevus, positiivne tagasiside ja eduelamusi tagav töökorraldus.
- ❖ Koostöö, mille kaudu arenevad partnerlus ehk meeskonnatöö oskus, st oskus töötada väiksemas ja suuremas rühmas.
- ❖ Avatus ehk lähenemisviiside ja lahenduste rohkus, mis tagab igale üksikule õpilasele võimaluse kogeda eduelamusi ja töö rõõmu. Siinkohal areneb õpilastel vastutusoskus, mida võimaldavad õppeülesannete ja lahenduste valikuvõimalused.
- ❖ Elulähedus, mida tagatakse õpetuse näitlikkuse kaudu, milles luuakse elulähedasi situatsioone, st rolle, püstitatakse probleeme. Esitatud probleemsituatsioonidele lahenduste leidmise eesmärgil koostatakse ülesandeid, leitakse erinevaid lahendusvõimalusi, kasutades seejuures kümbluskeelt suhtlemisvahendina.
- ❖ Ülesanded on õpetlikud, st ülekantavad igapäevaellu, kuid võimaldavad kasutada ka fantaasiat ja tuua sisse mängulisust.
- ❖ Terviklikkus, mis seisneb erinevate õppeainete ühisosa määratletuses, st tuginetakse samadele põhimõtetele nii eesti kui ka vene keeles õpetatavates ainetes.

(Kebbinau 2010: 29-30).

1.1.5 Kuidas keeles kümmeldakse

Mis on kümblus? Võib öelda, et see on nagu õppimine ujuma. Inimest visatakse vette ja tal on ainult kaks võimalust- uppuma või kohaneda ja ujuma.

Keelkümblus sai alguse Kanadas, Quebeci provintsis, kus seda töötati välja ja kus peamine keel oli inglise keel. Paljud lapsed, kelle emakeel oli prantsuse keel läksid õppima koolidesse inglise keelt, kuid pärast keele revolutsiooni juba ei olnud vajadust õppida inglise keelt. Nüüd oli probleem selles, et suurema hulga rahvusest tekkis vajadus prantsuse keele õppimises.

Tulemusena oli loodud prantsuse keelekümbluse programm. Programmi ülesandeks oli tagama inglise keelt kõnelevatele õpilastele nii inglise kui ka prantsuse keele oskuse. Esimesed keelekümblusklassid avati 1965. aastal.

Eestisse oli jõudnud termin keelekümblus 1990. aastatel, kuid esimesed keelekümbluskoolid hakkasid tekkima juba 1980. aastate lõpus Kohtla-Järvel, Aseris, Valgas, Tartus, kus oli palju vene õpilasi, kes soovisid eesti koolides õppida. Eesti valis realiseerimiseks USA-s levinud

keelekümbelprogramme. 2001. aastal Eestis hakkas levima täielik eesti keele kümbel, kus venekeelsed lapsed algusest õppisid eestikeelses ümbruses. 2000. aastal avati esimesed neli klassi- kaks Tallinnas, Narvas ja Kohtla-Järves, hiljem 2002-2003 aastal lisandusid ka Maardu ja Valga. 2004. aastal õppis keelekümbelklassides juba umbes 1000 õpilast.

Keelekümbel on keeleõppe vorm, kus lapsed õpivad keeles, mis ei ole nende emakeel.

Keelekümbelust joon on just selles, et kõik lapsed klassis räägivad üks keelt ja kõik koos kümblevad võõrkeelesse. Esialgselt on kõik ained teises keeles (näiteks eesti keeles), 2. klassis alates 2. poolaasta lisandub emakeele tunnid. Alates 4. klassist on hulk õppeaineid emakeeles. Niisugust programmi nimetatakse varaseks täielikuks keelekümbeluseks.

On olemas ja päritolukeele säilitamise programmid, kui õpilased, kes mõningate põhjustel ei oska enam oma emakeelt kõnelda saavad õppida seda koolis, kus on nende emakeele keelekümbeluse programm. See programm võib näiteks aidata immigrante ja aidata säilitada kultuuri, keelt, mis võib ära kaduda. Selle programmi võib nimetada keelepesaks.

Võib öelda, et keelekümbel on keeleõppevorm, kus laps, mis tahab õppida uus keel võib proovida ujuda uue keelekonnas. Kümbeluse eesmärgiks on anda võimalust õppida uut keelt, kuid mitte unustada oma emakeelt, väärtustada nii oma kultuuri, kui ka teiste keelte kultuuri. (Rannut 2004: 28-33)

1.1.6 Võõrkeel on suhtlemiseks

Tavaliselt arvatakse, et keele omandamiseks tuleb valdama õpitava keele grammatikat, hääldust ja sõnavara. Nüüd on palju kommunikatiivse keeleoskuse mudeleid. EU keeleõppe raames keskendutakse suhtluspädevuse kolmele komponendile:

- ❖ keelepädevus
- ❖ sotsiolingvistiline pädevus
- ❖ pragmaatikapädevus

Paljud uurijad arvavad, et keeleoskuse omandamiseks on vaja täita mõned tingimused.

Keeleõppijal peab olema piisavalt:

- ❖ võimalusi õpitavat keelt kuulda
- ❖ võimalusi selles keeles oma mõtteid avaldada
- ❖ motivatsiooni neid võimalusi kasutada
- ❖ õpetaja tuge

Esimesed kolm on keele omandamiseks kohustuslikud kuna kui üks neist jääb täitamata, siis keele omandamine oma ebareaalne ja õpetaja tuge on ainult soovituslik kuna on palju neid, kes võivad keelt omandada ilma õpetaja.

Keeleomandamiseks on vaja luua õpitava keelekeskkonda-rääkida teistega õpitava keeles, kuulata raadio, vaadata telesaateid, lugeda tekste selles keeles, lisada keelt ka teistesse õpingutesse.

Uurimused näitavad, et pärast esimest võõrkeele õppimist aktiveerivad protsessid, mis aitavad järgmistel keeltele õppimist teha lihtsamateks ja mida kaugem keel, seda raskem on seda omandada.

Näiteks eestlastel kõige raskem näib olevat vene keel, sest see kuulub teise keelkonda, see on morfoloogiliselt keeruline ja tähestik väga erineb. Kõige kergem on aga inglise keel, mille lihtsusele viitavad ka Euroopa Nõukogu eespool toodud tähelepanekud.

Eesti keeles on palju saksa keelest pärit tõlkelaene, seepärast seda on tõenäoliselt kergem omandada kui prantsuse keel, millel on ka keerulisem grammatika.

Tänapäeva Euroopa Liidus on juba tavaline, et iga kodanik oskaks peale emakeele ka kaks võõrkeelt-esimesena on tavaliselt inglise keel. See on aktuaalne, et inimesed järgneksid töökohtadele, mitte ei ootaks, millal nende elukohas uued töökohad luuakse.

Kooli ülesandeks ei ole ainult ühe võõrkeele õpetamine vaid ka õpetada õpioskusi, kuidas teiste võõrkeelte üht või teist aspekti paremini omandada, et pärast õppija saaks ka teisi keeli juurde õppida, ka iseseisvalt.

Õppija peab aru saama ja tunda, et võõrkeel, mis ta õpib ei ole ainult keeletunnid keeles, vaid ka praktiline oskus, mis tuleb kasuks tema elus.

Tulevikus peaks võõrkeeleõpe olema rohkem suunatud funktsionaalse keeleoskuse kujundamisele vähemalt kahes võõrkeeles, rõhutama enam keelekasutuse sotsiokultuurilisi aspekte, andma õppijatele senisest parema oskuse keeli õppida ja kujundama neis vajaduse seda teha, olema järjekindlamalt seostatud teiste õppeainetega (Türk 2004: 14–16)

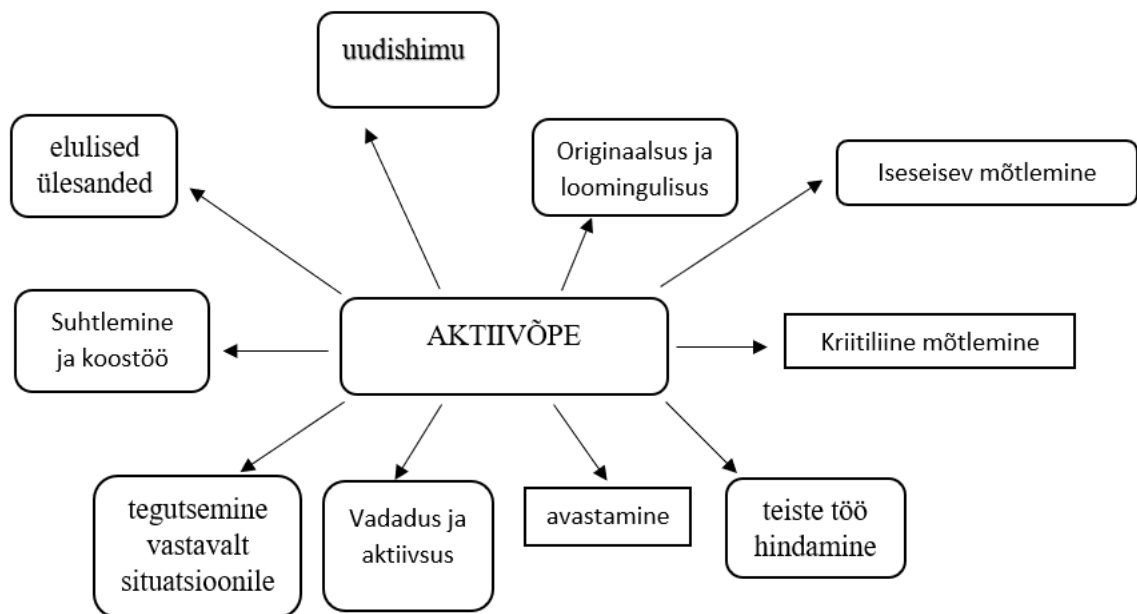
1.2 AKTIIVÕPE (AÕ)

1.2.1 Mis on aktiivõpe

Aktiivõppe puhul omandavad inimesed uusi teadmisi, kogemusi ning väärtusi õppetegevuse kaudu. Hästi korraldatud aktiivõpe toetab ka iseseisva kriitilise mõtlemise oskusi ja valmisolekut. Funktsionaalsete oskuste olemasolu võimaldab paremini toime tulla erinevates situatsioonides (Salumaa jt 2006)

1.2.2 Aktiivõppe tunnused

Tabel.1 Aktiivõppe koostiosad

(Salumaa jt 2006; Bachfeldt, Visnapuu 2009).

Aktiivõppe tunnused:

- ❖ didaktiline eesmärk
- ❖ õpetajal ja õpilastel on selge arusaam, miks ja kuidas meetodit kasutatakse ning millise õpitulemuseni õpilased peavad jõudma;
- ❖ võib esineda võistlusmomente õpilaste vahel;
- ❖ õpilased suhtlevad omavahel aktiivselt, kas töö protsessi käigus või pärast tööd järeltunde tegemisel refleksioonifaasis;
- ❖ arendab grupitööoskust, oskust võtta grupisiseseid rolle, oskust teha kompromisse ja jõuda konsensusele, (enese)refleksioonini. (Salumaa jt 2004)

1.2.3 Aktiivõppe eesmärk

Aktiivõppe eesmärgiks on õpilase igakülgne areng läbi erinevate ja mitmekesiste ning köitvate tegevuste (Kuurme, Siim 1991: 27).

Aktiivõppe annab õpilastele motivatsiooni õppimiseks, kuna muudab õppeprotsessi huvitavamaks. Sageli õpivad õpilased paremini midagi tehes kui lugedes, kuulates või vaadeldes. Õpetaja poolt loodud õpituatsiooni kaudu saavad õpilased kogeda erinevaid olukordi ning avastada nende jaoks uudseid seaduspärasusi. (Salumaa jt 2004)

1.2.4 Aktiivõppe kategooriad

Aktiivõppe erinevad kategooriad:

- ❖ Rekreatiivsed – meelelahutuslikud, näiteks matkad, seiklus- või suvepäevad,
- ❖ Jäälõhkujad; hariduslikud – uute teadmiste ja oskuste omandamine, näiteks sotsiaalsed oskused ja suhtlemise õppimine, meeskonnatöö, isiksuse areng, kindla teema omandamine tegevuste kaudu;
- ❖ Füüsilised – sportlikud / võistluslikud tegevused, näiteks seiklusspordi üritused. (Salumaa jt 2004)

Aktiivõppemeetodite rakendamisel on 6 peamist etappi: sissejuhatus, gruppide moodustamine, gruppide juhendamine, meetodite läbiviimine, emotsioonide väljaelamine ning refleksioon, analüüs ja arutelu. (Salumaa jt 2004)

1.2.5 Aktiivõppe meetodid

Kogemusõpe on õppetegevus, kus simuleeritud ülesande kaudu toimub aktiivne õppimine, see tähendab, et teadmisi saadakse kogemise ja avastamise teel (Salumaa jt 2004).

- ❖ Simulatsioonis võib olla reaalne või väljamõeldud keskkond ja lähtudes sellest tuleb lahendada ülesandeid. On oluline, et osalejatel oleks õige peamine info, et teha otsuseid ja näha nende tagajärgi

Võimalik liigitus: läbirääkimissimulatsioon, tegevussimulatsioon, rollisimulatsioon. Enne simulatsiooni läbimängimist tuleb end eelhäälestada ning seada valmisolek austada reegleid ja mängu keskkonda. (Lillemets, Roolaid 2010).

- ❖ Diskussioon ehk vestlus, mille ajal õpilased arutlevad kindlat teemat.
- ❖ Diskussiooni puhul on kui rohkem arvamusi, nii parem saab teemat lahti mõtestada. Diskussioon on hea vahend vastastikuseks õppimiseks (Lillemets, Roolaid 2010).

- ❖ Koostööõpe kujutab ennast välja väikest õppijate gruppi, kes teevad meeskonnatööd, et täita antud ülesanne või saavutada ühine eesmärk. On oluline, et iga rühma liige saaks aru, et kõigil on ühine eesmärk ja tööd peavad kaasa tegema kõik ja kõik invidiidid üksteisega rääkima, et arutleda kõiki probleeme/ülesandeid. Peale selle peab igale rühmaliikmele olema selge, et iga liikme individuaalsel tööol on otsene mõju grupi edukusele. (Artzt, Newman 2006).
- ❖ Rollimängud on osa õpilase sotsialiseerumisprotsessist. Eesmärk on arendada õpilaste suhtlemis- ja käitumisoskust.
- ❖ Klassikaline rühmatöö on suunatud mingite uudsete lahenduste leidmisele, uute ideede genereerimisele. Rühma sees jagatakse ülesandeid (nt. üks loeb, teine paneb kirja, kolmas genereerib ideid) (Salumaa jt 2004).
- ❖ Foorumteater kui sotsiaalteater on osalus-, kaasav, interaktiivne ja dialoogiteater. Eesmärk on aidata taastada inimestevahelist dialoogi, et nad võiksid tervislikumalt oma huvide ja õiguste eest seista ja ühiseid lahendusi otsida. (Lillemets, Roolaid 2010).
- ❖ Ajurünnak on ideeloomemethod. Ajurünnaku puhul püütakse luua kriitikavaba õhkkond, et kogunenud erinevate kogemustega inimesed saaksid esitada erinevaid ja isegi pööraseid lahendusideid, mille abil tekiksid assotsiatsioonide ja ettekujutuste kaudu uued ideed. Ajurünnaku puhul püstitatakse probleem, millele üle arutavad õpilased piiratud aja jooksul ning pakuvad nii palju erinevaid lahendusi kui nad suudavad. (Lillemets, Roolaid 2010).

1.2.6 Hariv meelelahutuslik õppe

Hariva meelelahutusliku õppes on õppimine erinevate meediumide kaudu – televisiooni, video ja arvutimängude, filmide, muusika, veebilehtede ja kõige muu arvutiga seonduva toel. Selleks, et olla meelelahutuslikuna, õppematerjalide esitamise viis ja vorm peavad olema harivad ja täitma õpieesmärke. Selline õppe võtab õpilase tähelepanu, paneb naelutada õpilast ekraani ette, pakkudes erinevaid kenad visualisatsiooni ning animatsioone. (Buckingham & Scanlon 2000, viidatud Okan 2003 järgi)

Rapeepisarni jt (2006: 30–31) tabelid (Tabel 2 ja Tabel 3) võrdlevad harivat meelelahutuslikku õpet ja mängulist õppimist järgmiselt:

Tabel 2. Hariva meelelahutusliku ja mängulise õppe sarnasused

Tunnused	Sarnasused
Üldkontseptsioon	<p>käsi käes on õppimine ja lõbus ajaveetmine</p> <p>efektiivne õppemeetod, mida saab kasutada nii koolisiseselt kui väliselt</p> <p>hõlbustab õppimist</p> <p>mänguelement kui loomulik tegevus nii lastele kui täiskasvanutele</p> <p>reeglid on olemas, kuid samal ajal püsib vabadus</p> <p>õppimise viis, mida me kõik lapsena kasutame</p> <p>hea vahend metafoorse ja intuiitivse meele arendamiseks</p> <p>hõlmab endas aktiivset, dünaamilist ja konstruktiivset käitumist</p>
Tegevused	<p>Avastamine, ette kujutamine, (uute teadmiste/oskuste) konstrueerimine, arutlemine, planeerimine, probleemi lahendamine, katsetamine, loogika kasutamine, kriitiline mõtlemine, visualiseerimine, uurimine</p>
Alusoskused	<p>Mälu, eneseregulatsioon, suulise kõne oskus, üldistamine, kontekstiväliselt mõtlemine, kaalutletud mõtlemine ja oma mõtete analüüs (metakognitsioon), sotsiaalsete oskuste paranemine, abstraktne mõtlemine, kujutlusvõime</p>

Tabel 3. Hariva meelelahutusliku ja mängulise õppe erinevused

Kategooria	mänguline õppimine	hariv meelelahutuslik õpe
tehnoloogia, digitaalne keskkond	võib olla, aga ei pea	Enamasti vajalik
kommertslik kontseptsioon	võib olla, aga ei pea	Enamasti on
visuaalsed materjalid	võib olla, aga ei pea	Alati
tegevuskohad	nii siseruumides kui väljas	Enamasti siseruumides
tegevuse ja materjali etteantavus (deliver)	Pole vajalik	Enamasti vajalik

Ameerika haridusteadlane Edgar Dale oli arvamisel, et inimene õpib kõige rohkem tegevuse ja kogemise kaudu. Ta töötas välja nn kogemuse koonuse (Cone of Experience), kus on välja toodud tegevuse efektiivsus materjali omandamisel. Dale'i koonust on eri autorid mitmeti tõlgendanud, Tabelis 1 on ära toodud Pastore (2003) õppimise püramiid tabelina

Tabel 4. Õpimise efektiivsus Pastore (2003) järgi

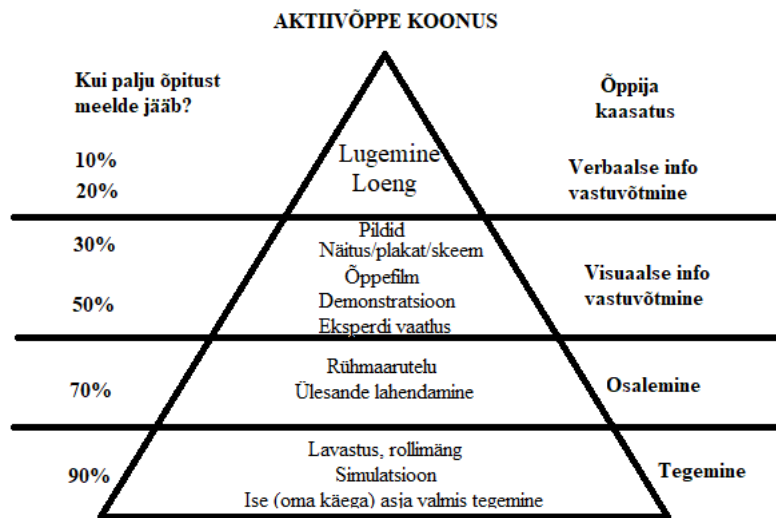
Mida õpilane teeb?	Kui palju õpilane mäletab?	Mida õpilane suudab teha?
loeb	10% loetust	defineerida, kirjeldada, seletada, loendada
kuuleb/kuulab	20% kuuldust	
vaatab pilte, videoid, haarab infot visuaalselt	30% nähtust	demonstreerida, rakendada, harjutada
osaleb näitustel jms	50% nähtust ja kuuldust	
vaatab demonstratsiooni		
osaleb aktiivselt õpitubades	70% öeldust ja kirjutatust	analüüsida, oma sõnadega sisu edasi anda, defineerida, luua uut teadmist, hinnata
osaleb rühmatöodes		
õpib läbi kogemuse ja simulatsiooni	90% ise tehtust	
teeb esitluse, kasutab õpitut		

Tabelist 4 järeldub, et kui õpilane loeb, kuulab või vaatab, siis ta saab küll palju olulist informatsiooni, kuid kasutegur jääb väikseks, kui omandatud teadmisi pole kellegagi arutada ega jagada. Kui õpilane loeb uut materjali, tal võib tekkida palju küsimusi, mille peale ta ei saa vastest leida. Sellepärast tekkib passiivsus ning mitte kinnistatud teadmised võivad kiiresti

kaduda. Kui kasutada õppeprotsessis erinevaid võtteid, mis annavad õpilasel võimalust aktiivselt töötada omandatud teadmistega, siis on suurem tõenäosus, et need kinnistuvad. Kui õpilane loeb ja arutleb teistega koos, mõistab ta paremini. Õppimise puhul on oluline just see, et õpilane mõistaks seda, mida ta õppis ja oskaks materjali oma sõnadega edasi anda

Tallinna Ülikooli haridustehnoloog Mart Laanpere toob välja aktiivõppe jaoks mugandatud Edgar Dale'i kogemuse koonuse

Tabel 5. Aktiivõppe koonus Laanpere järgi

Püramiidi järgi võib teha järelduse, et kõige vähem efektiivsust toob tavaline loeng. See on liiga passiivne õpetamise viis. See ei pane õpilast mõtlema ega tähelepanelikult kuulata. Kõige efektiivsem aga on see tegevus, kus õpilane teeb midagi ise (oma käega)

1.3 INTERAKTIIVAÕPE (IÕ)

1.3.1 Interaktiivõpe (e-õpe) mõiste

E-õpe mõiste esimesena võttis kasutusele Jay Cross 1998.aastal. Nendel ajadel e-post oli kujunenud igapäevaseks töövahendiks. Cross ja tema mõttekaaslased unistasid hariduse revolutsioonist, IKT-te tulekust haridus süsteemi. Ootused olid kõrged, kuid revolutsioon ebaõnnestus. Alles siis, kui hariduspoliitukud, pedagoogikateadlased ja tarkvara arendajad hakkasid e-õppe vastu huvi tundma tuli välja e-õppe mõistet haridusse tuua. Eestis võttis e-õppe praktikaks kasutusele 2002.aastal. Tiigrihüppega arengukava defineerib e-õppe Euroopa eeskujul “E-õpe on IKT kaasabil toimuv õppetegevus, mis leiab aset nii klassiruumis kui ka väljaspool klassiruumi või ametlikku õppetundi“. E-õppe läbiviimiseks kasutatakse IKT vahendeid (arvuti, projektor jne), internetti, digitaalset õppematerjali, virtuaalseid õpikeskkondi jms eesmärgiga tõsta õppe kvaliteeti ja efektiivsust tänu paremale juurdepääsule informatsioonile ja teenusele, paindlikumatele õppeviisidele, tõhusamale koostööle õppijate vahel ja uutele õpetamismeetoditele (TTU)

1.3.1.1 Mis on interaktiivõpe (IÕ)

Interaktiivõppes kogu või osa õppetööst toimub läbi interneti. Selle abil, vahetu ja auditoorne õppimine muutub vahendatuks ja sekundaarseks. IÕ pakub rohkem materjali ja suuremaid võimalusi õppijate aktiveerimiseks ning muudab õpetööd mitmekesisemaks.

Interaktiivõppe osaliselt kattub aktiivõppe ja selle meetoditega, kus on mitu variatsiooni: õpetaja-õpilane; õpilane-õpilane vahetamine. Rühmatööd, kus läbi kaaslase suhtlemise, info ja kogemuste vahetamise ning tagasiside saades võib nimetada interaktiivõppeks. Interaktiivõppe on tihedalt seotud LAK -õppega. „Interaktiivne meetodika aitab õpilastel paremini mõista ja kasutada erinevate õppeainete olulist teavet ning põhimõisteid, luua seoseid ainete vahel, suurendada õpilaste vastutust oma õppimise eest ja näha õppimise eesmärki” (Toots 2002).

Teiselt poolt võib interaktiivset õpet siduda tehnoloogia kasutamisega õppeprotsessis ning võrdsustada selle e-õppe mõistega. Enamasti mõistetakse e-õppe all õpetamist kas osaliselt või täielikult, kasutades arvutit ja internetti. E-õppel on palju eeliseid traditsioonilise õppe ees, kuna see võimaldab:

- ❖ õppida mitmekesisemalt ning suurendada õpilase aktiivsust;
- ❖ kasutada kaasaegset tehnoloogiat;
- ❖ suhelda interaktiivselt kaasõpilaste ja õpetajaga;
- ❖ valida ise õppimise aeg ja koht;
- ❖ saada õpetajalt kiiret tagasisidet elektrooniliselt esitatud tööle. (TU)

Reeves'i järgi on õppekeskkond interaktiivne, kui õpilasel on võimalus otsida ja valida infot; vastata küsimustele, kasutades arvutit; teha kaasõpilastega koostööd; lahendada probleemülesandeid; sõnastada ümber saadud teadmisi. Interaktiivõppes on õpilane kindlasti üks aktiivne osapool, kuid suhtlus võib toimuda nii kaasõpilas(t)e, õpetaja kui ka materjali vahel. (Reeves 1999, viidatud Sabry, Barker 2009: 187 järgi)

Õpilaste interaktsioon õppetöös toimub enamasti erinevaid rühma- ja paaristõid tehes.

Õpetaja ülesanneks on uue ajaga ja võimalustega kaasas käima ning õppeprotsessis rakendada IKT, sest õppimine ja õpetamine ei tohiks jääda elukaueks, See peab aitama õpilasel edukalt toime tulla ka edaspidises elus (Sabry jt 2009)

1.3.2 Arvutiseerimine

Infoühiskonna kujundamine on ühiskonna eesmärk, IKT kasutuselevõtt erinevates tegevusvaldkondades, sealhulgas info- ja sidetehnoloogia juurutamine haridusse. Nüüd, kui IKT on tihedalt seotud enamiku inimeste eluga, aitab IKT kasutamine hariduses õpilase ja õpetaja tõhusamalt suhelda. "Paljude ekspertide sõnul on uute arvutiprogrammide aluseks olevate infotehnoloogiate abil saab klasside efektiivsust suurendada 20-30% võrra" (Jakovlev 2001)

1.3.3 IKT tänapäevases elus

Inimese tänapäevane elu juba on võimatu ette kujutada infotehnoloogiast-televisoorid, telefonid, arvutitehnika ja teisi seadmeid, mis lihtsustavad elu. Hetkel on raske kujutada inimest, kes saaks olla tehnikast ilma. Infotehnoloogiate areng ei lakka hämmastama, sest veel kakskümmend aastat varem, inimene korralikult elas tänapäeva tehnikast ilma. Nüüd, kui IT nii kiiresti integreerib inimeste ellu, ei saa neid ignoreerida, kuna kui sul ei ole tehnikat, sa ei saa korralikult maailmaga kontakteerida, nii et valikut eriti ei ole-kas või pea sammu ajaga või ole teistest inimestest eraldi. (Aukenova 2006)

2007. aasta statistika järgi kasutab internetti igapäevaselt 99,9% 11–18 aastastest Tallinna, Tartu ja Pärnu noortest (Kalmus jt 2009: 1265).

Arvuti on selline tehniline vara, mis on olemas peaaegu igal areneva riigi kodanikul. Virtuaalse maailma olemusel on nii positiivsed, kui ka negatiivsed küljed. Virtuaalne maailm sai juba nii suureks. See maailm pakub piiramatuid võimalusi. Filmide vaatamine, muusika kuulamine, joonistamine, suhtlemine inimestega, kes on maakera teisel pool, paari sekundiga leida see info, mis vanasti pidi otsida raamatukogus tundide järjest, erinevate virtuaalsete mängude mängimine, raamatute lugemine, õppimine jne. Enamik inimestest eelistab vabaaja veetmist virtuaalses

keskkonnas. Selleks on väljamõeldud paljud seadmed-nutitelefonid, arvutid, tahvelarvutid, VR prillid ja paljud muud. Neid kasutatakse ka enesearenguks.

Tänu IT nüüd ei ole vaja raisata nii palju aega info otsimiseks, isegi referaadi kooli jaoks võib valmis teha paari minutiga on vaja teha ainult mõned liigutused näppudega. See on väga mugav, kuigi miinus on selles, et halvenevad inimeste otsimisoskused, inimestel ei jätku kannatlikust. (Fedulova 2009)

Tehnoloogiline areng ja informatsiooniline infrastruktuur toovad paratamatult kaasa põhjalikke muutusi senistest sotsiaalsetes, majanduslikes ja poliitilistes suhetes. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) arengul on märkimisväärne mõju tööle, tööprotsessidele, tööhõivele, õppimisele ja kõikidele teistele olulistele tegevusvaldkondadele. Suureneb produktiivsus ja võetakse kasutusele uued paindlikud töövormid. Muutub radikaalselt töö olemus ning kogu ühiskonna struktuur. IKT revolutsioon on muutnud ja muudab meie tänast maailma tunduvalt, kuigi paljusid eesolevaid ümberkorraldusi me veel täielikult ei hooma. (Praust 1997)

UNESCO läbiviidud uuringust OLPC "Üks sülearvuti igale lapsele" võib näha, et hariduskeskkond võis ka edasi areneda IKT kõrval aga kuna IKT nüüd mängivad suurt rolli inimese elus on vajalik teha vastavad haridus reformid ja kasutada maksimaalseid võimalusi, mis võib veebikeskkond anda õppimiseks. On ka oluline, et iga laps saaks koolis ülevaadet kuidas turvaliselt koos toimida veebimaailmaga. (UNESCO 2012)

IKT integratsioon haridusesse on oluline kõige pealt selleks, et peale kooli neil tuleb vaja teha tihedat koostööd IKT-ga. Tänapäeval on raske leida töökoht, kus ei kasutata tehnilisi seadmeid. Juba 2000 aastatel Eestis alustati IT integreerimine kooliellu. Kodutööna anti referaatide arvuti kaudu trükkimine, koolides olid korralikud arvutiklassid. Plussina on see, et õpilased õppisid töötleva, sorteeriva ja tuua välja nõutav info, miinuseks on aga see, et polnud vajadust lugeda palju raamatuid ja nüüd paljud inimesed loevad vähe (Jakovlev 2011)

1.3.4 Interaktiivõpe “+” ja “-”

Tabel 6. Interaktiivõpe plussid ja miinused

Interaktiivõpe “+”	Interaktiivõpe “-”
<p>Kirjanduses on avaldatud mitmeid õpetajate ning õpilaste poolt välja toodud e-õppe eeliseid. Nende sead on see, et õpilasel on võimalus ise valida kohta ja aega õppimiseks, sobiv töötempo, õpetaja endale sobiva aja ja koha kursuse koostamiseks ja korraldamiseks. On võimalus teha koostööd inimestega, kellega ei ole võimalust, aega või soovi kohtuda reaalselt. Offline suhtlemine foorumite kaudu annab aega vastuse läbi mõtlemiseks. Hüpertekst annab valida oma tee materjali läbimisel. Hüperlinkide kaudu on võimalik otsida vajalik õppematerjal, on lihtne leida teemakohaseid lehekülgi ja esitada suurt info kogust. Saab materjale illustreerida multimeediumi erinevate võimalustega</p>	<p>Samas IÕs on ka halvad küljed. Veebikeskkond pakub liiga palju erinevat infot ja seda on vaja sorteerida ja süstematiseerida. Sisseelamine võtab aega, mis ei ole ajagraafikus ettenähtud. Offline suhtlemise pärast tagasiside hilineb. Õppilased tunnevad end isoleerituna ja kui IÕ osalejad ei tunne teineteist, jäävad nad suhtlemises passiivseteks ning sellega võivad takistada teiste õpinguid. On võimalik ka internet infotulva ära eksida. Kahjuks, keskkonna tehnilised võimalused ei saa rahulda kõigi nõudmisi ja vajadusi. Tehnilised probleemid võivad takistada õppetööd. Kodutööde ettevalmistamisel õpilased harjuvad sellega, et on võimalus kasutada copy-paste meetodid ja teha näiteks referaadi paari minutiga. Siis polegi vajadust süveneda kõikidesse ülesannetesse. Kursuse alguses ei õpilastele ei anta piisavalt infot kodutööde, nõuete ja tähtaegade kohta, mis teeb võimatuks aja otstarbeka planeerimise. Keskkonna või tarkavara keel võib takistada selle kasutamist ning seeläbi ülesannete täitmist</p>

(TU)

1.3.5 IKT võimalused interaktiivõppes

- ❖ Õppetööd on võimalik õpilastele huvitavamaks muuta, motivatsiooni tõsta, tunnidistsipliin on parem jne (TL2004, Toots jt).

- ❖ Õpetajatöö ja kooli juhtimisega seotud tegevust on võimalik lihtsustada (andmete hoidmine, tööplaanide tegemine, tunniplaani tegemine jne).
- ❖ Teatud rutiinseid õpitegevusi on võimalik drilliprogrammidele usaldada (faktide õppimine jne), mis peaks jätma rohkem võimalusi tunnis loominguliste teemadega tegelemiseks.
- ❖ IKT-d saab rakendada õppekavas toodud üldoskuste saavutamiseks (meeskonnatöö, probleemide lahendamine, inimsuhete väärtustamine, vastutustunne jne)
- ❖ Virtuaalne kooli kodulehekülg on reaalseks toeks kooli juhtimisel, õppetöö ja erinevate ürituste planeerimisel
- ❖ jne
- ❖ IKT pakuvad võimalusi puuetega õpilastele, end kahjustamata saada teadmisi, suhelda õpetajaga, saada õigeaegset metodoloogilist abi
- ❖ Individuaalsete plaanide koostamine, võttes arvesse õpilaste individuaalseid omadusi ja võimeid, nende vajadusi ja huve;
- ❖ Võimalus saada nõu huvipakkavas küsimuses
- ❖ Täis- või osaluse kaugõpe puhul õpilane võib ise valida kui palju aega ta kuulutab ülesanne valmistamiseks, materjali õppimiseks
- ❖ Õpilane võib kohe saada tagasisidet oma töö kohta, kui tegemist on näiteks elektroonilise testimisega
- ❖ Õpilaste tasuta ja kiire ligipääs haridusasutuse elektroonilistele andmebaasidele, mis sisaldavad haridus- ja metodoloogilist kirjandust erinevate ainete kohta;
- ❖ Võimalus andekatele üliõpilastele põhjalikumalt uurida huvi pakkuvat ainet;
- ❖ Aktiivne osalemine mitmesugustel elektroonilisel foorumitel ja konverentsidel, mida kool viib läbi online-režiimis. (Sertsova 2007)

1.3.6 Õpetaja-tuutor

Kes on õpetaja-tuutor? Tuutor on kõigepealt abiline. Õpetaja-tuutor on õpetaja, kes arvestades hariduse spetsiifikat ja õppijate oskusi on võimeline luua kaugõpe meetodite süsteemi, mis on suunatud nende õppijate peale, kellel on juba olemas minimaalsed õpioskused iseseisvaks tööks ja info töötlemiseks.

Kaugõpe juhendamise ülesanded:

- ❖ projekteerimis (disainifunktsioon)
- ❖ organisatsiooniline-motiveeriv funktsioon
- ❖ analiitiline funktsioon

- ❖ reflekseerimise funktsioon (Konova 2011)

Eestis õpetaja-tuutor ei ole väga levinud olemus ja peamiselt tuutori ülesandeid täidab tavaline õpetaja, isegi siis, kui ta lei ole vajalikke teadmisi ja oskusi. Näiteks Venemaal areneb see hariduse külg, mis on suunatud lähimaks individuaalõppeks, kaugõppeks (Morozova 2013)

1.3.6.1 Tänapäeva õpetaja kompetentsus

IKT areng ja kõikidesse inimese elusfääride sisseviimine esitab uued nõudmised spetsialistide professionalismile. Kuna infoühiskonna arengu üldiste kultuuriliste, psühholoogiliste, sotsiaalsete ja kutsealaste eeltingimuste kujunemine algab just hariduses, peaks selle informatiivsus eelistama teiste sotsiaalsete valdkondade infostamist. Ilmselt, õpetaja professionaalne kompetentsus suuremas osas sõltub sellest, kas ta on valmis enesearenguks, kas õpetaja on valmis kasutama oma töös uusi õppemeetodeid ja õppevahendeid, ka IKT baasil ning kas ta on võimeline integreerida neid, et tõsta haridusprotsessi efektiivsust. Praegu õpetaja informatsiooniline-kommunikatsiooniline kompetentsus on professionaalsuse integratiivne näitaja (Goncharova, Timoshenko 2009)

1.3.7 Virtuaalne kool-kas hype või hüpe

Hüperboliseerimine ehk moodsamalt öeldes-heipimine. Koolirahva suhtes haipide all võib mõista revolutsiooniliste meetodite või tehniliste vahendite kampaaniaid, näiteks-diaposiitivid, graafprojektorid. Kui otsida internetis infot virtuaalsetest koolidest, võib avastada, et on olemas palju teoreetilist infot, kuid see kõik on ainult teooria, mis ei ole praktikale viidud. Seega võib teha järeldust, et virtuaalsete koolide olemus on praegu ainult teoorias. Tänapäeval ei saa veel virtuaalne kool eksesteerida, kuna ei saa täielikult asendada tavakooli, sest ei võimalda pühendada laste kasvatusel. Esimesed sammud virtuaalsete koolide loomiseks on küll tehtud aga on veel liiga palju vastuolusid. (Laanpere 2000)

1.3.8 Veebipõhised õpikeskkonnad

- ❖ Digitaalne õpikeskkond

Võimaldab viia õppeprotsessi veebis, annab hallata õppesisu ja õppeprotsesse. Võib olla nii kommertsialane või vabavaraline.

- ❖ Suletud õpikeskkond

Sellised õpikeskkonnad on näiteks: Viko, IVA, Moodle, Blackboard, jne. Nende sisenemiseks on tihti vaja kasutajanimi ja parool, sest kuruses on enamasti kinnised. Suletud õpikeskkonnad on

loodud spetsiaalselt üppetöö läbiviimiseks ja sisaldavad kõike olulisi vahendeid ja tegevusi ühe kvaliteetse e-kursuse loomiseks, haldamiseks ja läbiviimiseks.

❖ Avatud õpikeskkonnad

Need on suunatud õppetöö kohandamiseks, mitte õpeprotsessi läbiviimiseks. Siia kuuluvad blogid, vikid, jne.

❖ Kombineeritud õpikeskkonnad

Õpetöö toimub suletud õpikeskkonnas ja osa on avatud õpikeskkonnas

❖ Personaalsed õpikeskkonnad

Need õpikeskkonnad on õppija poolt hallatavad ja kontrollitavad keskkonnad, mis toetavad õppijat õpieesmärkide püstitamisel, õppesisu ja protsessi organiseerimisel ning suhtlemisel teiste õppijatega ning õpetajatega (HITSA)

2.UURIMISTÖÖ METOODIKA

2.1 Populatsioon ja valim

Populatsiooniks on kolmteist Tallinna kooli, kus on olemas varase keelekümlusega klassid.

Valimiks on viis kooli kolmeteistkümnest.

Mõõtevahendiks on aktiivõppe ja interaktiivõppe kasutuskord, mis näitab millise osa hõlmavad õppetöös aktiivõpe ja interaktiivõpe

2.2 Andmekogumise meetod ja protseduur

Töös on kasutatud kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid uurimismeetodeid nagu analüüs, küsitlus.

Andmekogumine toimub küsimustiku kaudu, mis on tehtud veebikeskonnas ja saadetud varase keelekümlusega koolide direktoritele e-posti kaudu. Nad seejärel saadavad küsimustiku I.kooliastme keelekümlusklassi õpetajatele.

Küsimustiku ülesandeks on saada õpetajate arvamust aktiivõppest ja interaktiivõppest, analüüsida nende mõtteid ja uurida nende kogemust, kui tihti nad kasutavad neid meetodeid ja millised nendest on praegu populaarsemad ja efektiivsemad

2.3 Andmeanalüüsi põhimõtted

Andmete analüüsil lähtudakse järgmistest küsimustest:

- ❖ Õpetajate vanus ja tööstaaz
- ❖ Aktiivõppe ja interaktiivõppe koolitused
- ❖ IKT kasutamine tundides
- ❖ Milliseid veebisaitte kasutavad õpetajad kõige sagedamini
- ❖ Aktiivõppe ja interaktiivõppe tugevad ja nõrgad küljed
- ❖ Kaasnevad probleemid interaktiivõppe ja aktiivõppe ülesannete ettevalmistamisel
- ❖ IKT tulevik Eesti haridussüsteemis
- ❖ Uurimustöö järeldused

3.TULEMUSED JA JÄRELDUSED

Uuringutöö raames oli viidud läbi küsimustik I kooliaste keelekümbelusõpetajate seas.

Küsimustik oli saadetud koolide direktoritele kes seejärel edastasid neid õpetajatele. Tagasi tuli 15 küsimustiku.

Valitud koolid:

- ❖ Tallinna Läänemere Gümnaasium
- ❖ Tallinna Mahtra Põhikool
- ❖ Tallinna Õismäe Vene Lütseum
- ❖ Tallinna Pae Gümnaasium
- ❖ Tallinna Mustamäe Humanitaargümnaasium

Õpetajate vanus ja tööstaaz

Vastanud õpetajate keskmine vanus on 37 aastat ja keskmine tööstaaz on 14 aastat. Sellest võib teha järeldust, et Tallinna koolides keelekümbulusklassides I kooliastmes on vähe noori õpetajaid, kellel on tavaliselt rohkem entusiasmi, et valmistada põnevaid tunde, kasutades uusi võimalusi ja võtteid, mis pakub meie kiiresti arenev maailm.

Lühikokkuvõtte: Keskmine keelekümbulusklassi õpetaja vanus on 37 aastat ja keskime tööstaaz on 14 aastat

Aktiivõppe ja interaktiivõppe koolitused

Õpetajate vastustest selgub välja, et aktiivõppe koolitusi on Eestis palju ja neid aktiivselt külastatakse. Populaarsemad koolitused: «Draama aktiivõppe võttena», «Tagurpidi klass», «Liidriks läbi kogemusõppe». Kuigi interaktiivõppe koolitused ei ole nii populaarsed küsitatud õpetajate seas. Diagramm 1 näitab kui palju küsitatud õpetajatest käisid aktiivõppe ja interaktiivõppe koolitustel.

Diagramm 1. Kui palju õpetajatest käisid aktiivõppe või interaktiivõppe koolitustel

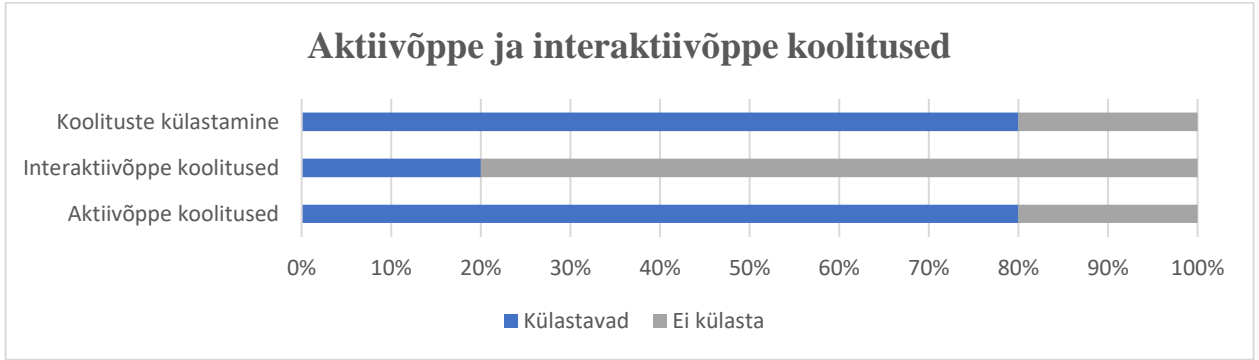
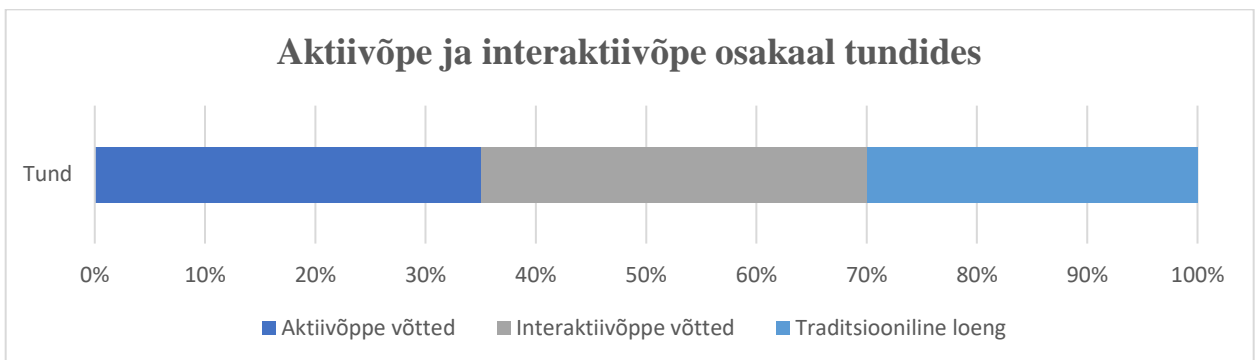

Diagramm 2 näitab kui tihti kasutatakse aktiivõpet ja kui tihti interaktiivõpet tundides. Võib näha, et nende kasutamise sagedus on võrdne. Kui anda hinnangu kui tihti kasutavad õpetajad aktiivõppe ja interaktiivõppe võtteid oma tundides, siis see on peaaegu 70% tundidest

Diagramm 2. Aktiivõppe ja interaktiivõppe osakaal tundides

Lühikokkuvõtte: Interaktiivõppe koolitustel õpetajad käivad väga vähe

IKT kasutamine tundides

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiade võimalusi on väga laiad, kuigi õpetajate teadmised nendest on päris kehvad. Peamiselt kasutamisel on: arvutid, projektorid ja SMART-tahvlid kui nad on klassis olemas. Kahjuks ainult 10% vastanutest olid rahul koolide varustusega.

Praegu õpetajad tihti kasutavad IKT-d selleks, et teha presentatsioone tunni jaoks, kus oleks kõik peamine info, tunni etapid, aja piirangud õpilaste jaoks, jne. Kui tunni ajal tekkib mingi küsimus, mille peale õpetaja vastust ei tea, interneti kaudu on mugavam ja kiiremini vajalikku vastust või infot leida. Tundide raames on interneti kaudu võimalik õpilastele palju tutvustada.

IKT kasutamine tunnis:

- ❖ Visuaalsed näited- internetis on miljardeid pilte, mida võib näidata, isegi liigutavad pildid (GIFid).
- ❖ Audio-visuaalsed näited-erinevad viideod. Need võivad olla kas või viideod füüsiliseks/vaimseks pausiks või õppeviideod, õppefilmid. Eriti hea kasutada neid sellistes ainetes nagu inimeseõpetus ja loodusõpetus
- ❖ Audio näited- muusika, hääled, rahvamuusika, kuulamisülesanded. Varem olid kasutusel magnetofonid, kuid nüüd on kõik tehtud lihtsam ja asub ühe klikki kaudu. Plussiks on see, et nüüd ei ole vaja magnetofonidega klassist klassini käia ja võtta kaasa terve hunniku kasette, vaid kõik materjalid võivad olla näiteks väiksel mälupulgal.
- ❖ Õppemängud-interaktiivsed mängud, ülesanded, jne muutuvad õppeprotsessi huvitavamaks ja pööravad õpilaste tähelepanu enda peale, tõstavad nende motivatsiooni õppimisele ja tunnis osalemiseks

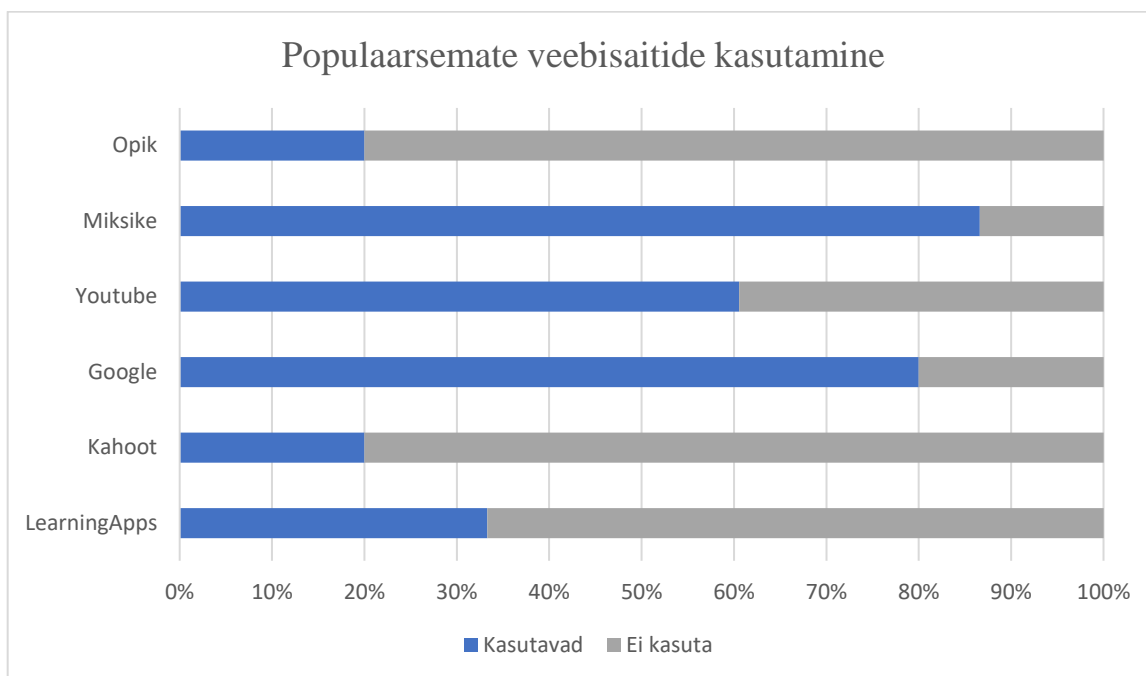
Lühikokkuvõtte: Tundides aktiivselt kasutatakse aktiivõppe võtteid ja interaktiivõpe võtete kasutamine on üsna vähene

Milliseid veebisaitte kasutavad õpetajad kõige sagedamini

Populaarsemad veebisaidid õpetajate seas on (tundides kasutamiseks):

- ❖ LearningApps.org (33.3%)
- ❖ Kahoot.com (20%)
- ❖ Google.ee (80%)
- ❖ Youtube.com (66.6%)
- ❖ Miksike.ee (86.6%)
- ❖ Opik.ee (20%)

Diagramm 3. Populaarsemate veebisaitide kasutamine

Kõige sagedamini kasutatakse aktiiv-ja interaktiivõpet eesti keele tundides ja loodusõpetuse tundides, harvemini aga matemaatika tundides. Mõned õpetajad ütlevad, et neil ei ole vajadust kasutada neid üldse, et vajadust ei ole.

Need õpetajad, kes ikka on suunatud õppeprotsessi huvitavaks muuta, kasutavad oma õpetöös erinevaid meetodeid.

Populaarsemad aktiivõppe meetodid:

- ❖ Mängud
- ❖ Peastarvutamine
- ❖ Ajurünnak
- ❖ Paaristööd
- ❖ Mõistekaart
- ❖ Assotsiatsioonid
- ❖ Koosolek
- ❖ Sobitus
- ❖ Rühmitamisülesanded

Harvemini kasutatakse:

- ❖ Testid

- ❖ Diskussioon
- ❖ Probleemõpe

Populaarsemad interaktiivõppe meetodid:

Interaktiivsed mängud

- ❖ Peastarvutamine (n.t MIKSIKE)
- ❖ Viideote näitamine

Harvemini kasutatakse:

- ❖ Esitluste valmistamine

Küsitluse vastuste põhjal võib teha järeldust, et aktiivõpe võtteid kasutatakse tihti, kuid kasutamine on väga kitsas- ühed ja samad võtted, interaktiivõppe puhul on veelgi kehvem olukord.

Lühikokkuvõtte: Populaarsemad veebsaidid õpetajate seas on LearningApps.org; Kahoot.com; Google.ee; Youtube.com; Miksike.ee; Opik.ee

Aktiivõppe ja interaktiivõppe tugevad ja nõrgad küljed

Aktiivõppe tugevad küljed õpetajate arvamustel:

- ❖ Positiivne vaheldamine traditsioonilisele tunnile
- ❖ Õpilaste motivatsiooni kasv
- ❖ Suhtlemisoskuse arendamine

Aktiivõppe nõrgemad küljed õpetajate arvamustel :

- ❖ Tunni aja ebatraditsiooniline jaotus
- ❖ Distsipliini rikkumised
- ❖ Ettevalmistamine võttab palju aega
- ❖ Ruumipuudus

Interaktiivõppe tugevad küljed õpetajate arvamustel:

- ❖ Õpilaste motivatsiooni kasv
- ❖ Õppematerjali lihtsam arusaamine
- ❖ Õppematerjali edukam meeldejäätmine

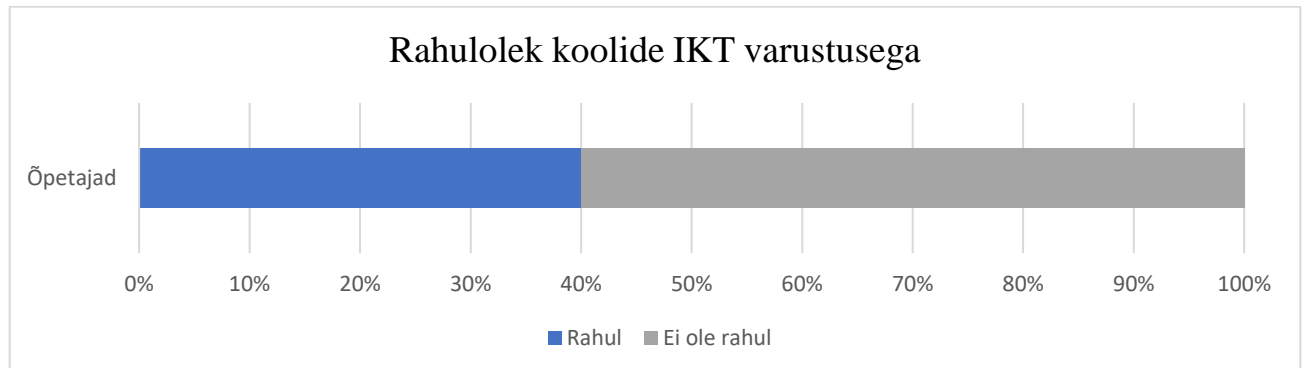
Interaktiivõppe nõrgemad küljed õpetajate arvamustel:

- ❖ Tunni aja ebatraditsiooniline jaotus
- ❖ Distsipliini rikkumised
- ❖ Ettevalmistamine võtab palju aega
- ❖ Varustuse puudus
- ❖ Arvutist olekust sõltuvus tunni läbiviimisel
- ❖ Probleemid internet ühendusega võivad rikkuda plaani
- ❖ Õpilased vähem kirjutavad ja sellega halveneb kirjatehnika
- ❖ Õpetaja ja õpilaste silmade väsimus

Koolide IKT varustus

Erinevatel koolidel on erinevad võimalused ja IKT varustus võib kuskil olema piisav õpetajate ja õpilaste vajadusteks ja mõnedes koolis ei ole. Diagramm 4 näitab kuivõrd rahul on õpetajad oma koolide IKT varustusega.

Diagramm 4. Kui palju õpetajaid on rahul koolide IKT varustusega

Lühikokkuvõtte: Aktiivõppe ja interaktiivõppe tugevamateks küljedeks peakse laste motivatsiooni õpimiseks kasvamist ja suhtlemisoskuse arendamine. Nõrgemad küljed on aja ning ruumi puudus ja distsipliini rikkumised

Kaasnevad probleemid interaktiivõppe ja aktiivõppe ülesannete ettevalmistamisel

Paljud õpetajatest märkisid, et neil võtab liiga palju aega huvitavate tundide ettevalmistamisel. Näiteks üks õpetajatest räägib: «Meil on päris palju IKT vahendeid, olen väga rahul, aga mul on vaja päris palju aega et nendega tutvuda, uurida võimalusi, ühe ülesanne ettevalmistumiseks läheb kolm-neli korda rohkem aega kui selle ülesanne täitmiseks klassis. Näiteks, selleks, et läbi viia 15-minutiline ülesanne tunnis tavaliselt veedan kuni 1 tund ette valmistades, see on liiga kaua, kui arvestada, et õpetajal on 5-6 tundi päevas». Teised õpetajad ka märgivad, et neil ei jätku aega ja ühe tunni valmistamiseks neil läheb 1-5 tundi.

Mõnedes koolides on ka tihti probleeme internet ühendusega, mis teeb õpetajate tehtud tööd mõttetuks.

Lühikokkuvõtte: Peamiseks probleemiks interaktiivõppe ja aktiivõppe ülesannete ettevalmistamisel peakse aja puudus

IKT tulevik Eesti haridussüsteemis

Kõik küsitlenutest õpetajatest olid nõus sellega, et interaktiivõppe jaoks on tulevik meie haridussüsteemis, kuid sellega tuleb aktiivsemalt tegeleda. Õpetajate arvamusel tuleks riigil toetada interaktiivõppe arengut paremini, näiteks:

- ❖ Õpetaja abi igas keelekümblusklassis (klassides on liiga palju lapsi, et kõike jõuda)
- ❖ Organiseerida rohkem erinevaid interaktiivõppe koolitusi
- ❖ Tasuta interaktiivõppe koolitused
- ❖ Interaktiivõppe tugi koolis
- ❖ Interaktiivsed õpikud
- ❖ Parem koolide IKT varustus
- ❖ Tasuta silmakontroll ja vajadusel ka prillide eest kompensatsioon õpetajatele

Käesoleva töö autor väljendab oma arvamust: «Selleks, et motiveerida õpetajaid kasutama interaktiivõppe võtteid on vaja IKT spetsialiste, kes saaks välja töötada interaktiivsete õpetamismeetodite süsteemi, luua erinevaid lihtsamaid programme, et õppeprotsessi lihtsustada. Internetis on küll palju programme aga nad on suuremas osas kas vene keeles või inglise keeles. On vaja just eesti keelseid programme ja materjale».

Lühikokkuvõtte: IKT jaoks on küll olemas tuleviku väljavaated Eesti haridussüsteemis, kuid aga ainult siis, kui riik hakkab aktiivsemalt tegutseda selles suunas ja annab vastava toetuse.

Uurimustöö järelused

- ❖ Keskmise keelekümblusklassi õpetaja vanus on 37 aastat ja keskime tööstaaz on 14 aastat
- ❖ Interaktiivõppe koolitustel õpetajad käivad väga vähe
- ❖ Tundides aktiivselt kasutatakse aktiivõppe võtteid ja interaktiivõppe võtteid, kuid nende kasutamine on üsna kitsas
- ❖ Populaarsemad veebsaidid õpetajate seas on LearningApps.org; Kahoot.com; Google.ee; Youtube.com; Miksike.ee; Opik.ee
- ❖ Aktiivõppe ja interaktiivõppe tugevamateks küljedeks peakse laste motivatsiooni õpimiseks kasvamist ja suhtlemisoskuse arendamine. Nõrgemad küljed on aja ning ruumi puudus ja distsipliini rikkumised
- ❖ Peamiseks probleemiks interaktiivõppe ja aktiivõppe ülesannete ettevalmistamisel peakse aja puudus
- ❖ IKT jaoks on küll olemas tuleviku väljavaated Eesti haridussüsteemis, kuid aga ainult siis, kui riik hakkab aktiivsemalt tegutseda selles suunas ja annab vastava toetuse. Näiteks: õpetaja abi igas keelekümblusklassis (klassides on liiga palju lapsi, et kõike jõuda); rohkem erinevaid interaktiivõppe tasuta koolitusi; interaktiivõppe tugi koolis; interaktiivsed õpikud; koolide IKT varustuste lisandamine; tasuta silmakontroll ja vajadusel ka prillide eest kompensatsioon õpetajatele

KOKKUVÕTTE

Käesoleva magistritöö teemaks on aktiivõppe ja interaktiivõppe võtted Tallinna koolide keelekümbelklassides- I kooliastmes. Sellel teemal kirjutamise vajalikkus seisnes selles, et saada teada, Tallinna koolides keelekümbelklassides esimeses kooliastmes kasutatakse piisavalt aktiiv-ja interaktiivõpet või mitte. See on oluline just keelekümbelklassides, kuna aktiiv-ja interaktiivõppe võtted on sellele, et motiveerida õpilasi õppimisele, koostööle ja muuta võõrkeeles õppimise lihtsamaks, põnevaks.

Uurimustöö eesmärgiks oli uurida kas Tallinna koolides I kooliastmes keelekümbelklassides kasutatakse aktiivõppe ja interaktiivõppe meetodeid, milliseid, mis ainate puhul ja kas tihti või harva. Oli ka oluline välja selgitada kas õpetajad on suunatud sellele, et tulevikus oleks palju rohkem just interaktiivõpet, seega uurida nende arvamust, küsida probleemidest, mis on olemas juba tänapäeval.

Uurimustulemustest selgus välja, et aktiiv-ja interaktiivõpet kasutatakse päris tihti, kuid kasutatakse väga kitsalt. Paljud õpetajad ei saanud sõnastada aktiivõppe meetodeid. Vastused olid väga liigikaudsed. Küsitletud olid ka seisukohal, et aktiivõppe ja interaktiivõppe meetodite kasutamine annab küll positiivseid tulemusi, kuid siis tundide ettevalmistamine võttab väga palju aega ja on lihtsam pöörduda traditsiooniliste meetoditele.

Seega võib teha järeldust, et Tallinna keelekümbelõpetajatel on kehvad teadmised aktiivõppe meetoditest ja oleks tarvis aidata neid koolitustega, kus nad saaksid teada saada uutest meetoditest ja jagada kogemust omavahel ja näiteks koos mõelda välja uusi võtteid.

Interaktiivõppe jaoks on küll tulevik meie riigi haridussüsteemis, kuid ainult siis, kui riik hakkab aktiivsemalt tegeleda selle arenguga ja toetamisega, selles võis aidata sellise eriala loomine nagu „Õpetaja- tuutor“. Siis keelekümbelõpetajad saavad lahendada oma vastuolud ning keskenduda sellele, et kasutada neid oma töös sagedamini ja palju efektiivsemalt.

Uuringuosa järeldused:

- ❖ Keskmise keelekümbelklassi õpetaja vanus on 37 aastat ja keskime tööstaaz on 14 aastat
- ❖ Interaktiivõppe koolitustel õpetajad käivad väga vähe
- ❖ Tundides aktiivselt kasutatakse aktiivõppe võtteid ja interaktiivõppe võtteid, kuid nende kasutamine on üsna kitsas

- ❖ Populaarsemad veebsaidid õpetajate seas on LearningApps.org; Kahoot.com; Google.ee; Youtube.com; Miksike.ee; Kahoot.ee; Opik.ee
- ❖ Aktiivõppe ja interaktiivõppe tugevamateks küljedeks peakse laste motivatsiooni õpimiseks kasvamist ja suhtlemisoscuse arendamine. Nõrgemad küljed on aja ning ruumi puudus ja distsipliini rikkumised
- ❖ Peamiseks probleemiks interaktiivõppe ja aktiivõppe ülesannete ettevalmistamisel peakse aja puudus
- ❖ IKT jaoks on küll olemas tuleviku väljavaated Eesti haridussüsteemis, kuid aga ainult siis, kui riik hakkab aktiivsemalt tegutseda selles suunas ja annab vastava toetuse. Näiteks: õpetaja abi igas keelekümblusklassis (klassides on liiga palju lapsi, et kõike jõuda); rohkem erinevaid interaktiivõppe tasuta koolitusi; interaktiivõppe tugi koolis; interaktiivsed õpikud; koolide IKT varustuste lisandamine; tasuta silmakontroll ja vajadusel ka prillide eest kompensatsioon õpetajatele

KIRJANDUS

Artzt, A.F., Newman, C.M.(2006). How to use cooperative learning in the mathematics class. 2nd ed. Reston, Virginia: National council of teachers of mathematics

Aukenova 2006 = А. Аукенова 2006 – Медиа-портал «Караван». // *10 причин, по которым нам нужен Интернет*. [Электронный документ]. Külastatud aadressil: <http://articles.caravan.kz/articles/10-prichin-po-kotorym-nam-nuzhen-internet-articleID76832.html> (Viimati vaadatud: 29.04.2018)

Bachfeldt, A., Visnapuu, U. (2009). *Aktiivõppe meetodid looduse ja tehnika valdkondades*. Koolitusraport <https://www.yumpu.com/xx/document/view/20355017/aktiivoppe-meetodid-looduse-ja-tehnika-mitteformaalne> (28.04.2018)

Fedulova 2009 = Т.Федулова 2009–*Открытый класс. Сетевые образовательные сообщества// Компьютер в современном мире*. Külastatud aadressil: <http://www.openclass.ru/node/21986> (viimati vaadatud: 29.04.2018)

Genesee, Fred 1999. *Teise keele kümblusprogrammid. Keelekümblus kui integratsiooni võti*. Tallinn lk. 7 –20.

Genesee, Fred 2009. *Teise keele kümblusprogrammid*. Kelekümbluse käsiraamat. Tallinna Raamatutrükkikoda lk 9-30

Goncharova, Timoshenko 2009 = Н.Ю.Гончарова, А.И.Тимошенко (2009). *Информационно-коммуникационная компетентность педагога как интегративный показатель профессионализма в современных условиях*. Külastatud aadressil: <https://cyberleninka.ru/article/n/informatsionno-kommunikatsionnaya-kompetentnost-pedagoga-kak-integrativnyu-pokazatel-professionalizma-v-sovremennyh-usloviyah> (Viimati vaadatud: 29.04.2018)

HITSA (s.a) *Lisamaterjal – digitaalsed õpikeskkonnad* Külastatud aadressil : <http://tulevikuopetaja.hitsa.ee/moodul-ii/lisamaterjal-digitaalsed-opikeskkonnad/> (Viimati vaadatud: 29.04.2018)

INNOVE (s.a). *Keelekümblusest.Programmi ajalugu*. Külastatud aadressil <http://kke.innove.ee/keelekumblusest/programmi-ajalugu> (viimati vaadatud: 29.04.2018)

Jakovlev 2011 = А.И.Яковлев 2001 – *Информационно-коммуникационные технологии в образовании // Институт развития информационного общества* Külastatud aadressil: <http://emag.iis.ru/arc/infosoc/emag.nsf/BPA/bce6d4452de1cad0c3256c4d005253d0/> (Viimati vaadatud: 29.04.2018)

Kalmus, Veronika, Pille Pruulmann-Vengerfeldt, Pille Runnel, Andra Siibak 2009. Online Content Creation Practices of Estonian School Children in a Comparative Perspective. – *Journal of Children and Media*, Vol 3, nr 4, lk 331–347.

Kebbinau, M.; Muldma, M.; Nõmm, J.; Aja, U. (2010). *Õppimine ja õpetamine mitmekultuurilises õpikeskkonnas. Õppimine ja õpetamine mitmekultuurilises õpikeskkonnas: keelekümblusprogrammi näitel*. lk 29-30. Tallinn: ECO Print.

Копова 2011 = Н.Г.Копова 2011 – *Специфика тьюторского сопровождения при организации дистанционного образования дошкольников. // Информационные технологии в образовании*. Külastatud aadressil <http://www.rusedu.info/Article1157.html> (Viimati vaadatud: 29.04.2018)

Kukk, Airi 2012. Varane keelekümblus: õppekava eesmärkide saavutamine lapsekeskuse lähenemise aspektist. *Uuringu aruanne: lasteaia lõpp ja põhikool I aste 2007-2011*. Tallinn: TÜ.

Kuurme, T., Siim, E. 1991. *Aktiivõpe*. Tallinn: Harjumaa Hariduse Arenduskeskus.

Laanpere, M. (2000). Virtuaalne kool – hype või hüpe? [Virtual school – a jump or a hype?] Proceeding of the conference Telemaatika 2000. Tartu: EENet.

Laanpere, Mart 2008. Sissejuhatus aktiivõppesse. <http://acinom48.wordpress.com/tag/add-new-tag>

Lillemets, A., Roolaid, T. (2010). *Aktiivõppe meetodid noorsootöös: Õppimine ei saa olla igav*. Mehisto, Peeter 2009. *Teise keele kümblusprogrammid. Kelekümbluse käsiraamat*. Tallinn lk 11-30

- Morozova 2013 = Е.Морозова 2013 – *Тьютор как новая педагогическая профессия // Просвещение. Иностранные языки* Külastatud aadressil <http://iyazyki.ru/2013/03/tutor-newprof/> (Viimati vaadatud: 29.04.2018)
- Nurm, T 2002. *Interaktiivõppe strateegiad klassiruumis*. Külastatud aadressil <http://arhiiv.koolielu.ee/pages.php/011509,5480> (Viimati vaadatud: 29.04.2018)
- Okan, Zühal 2003. Edutainment: is learnin at risk? – *British Journal of Educational Technology*. Vol 34, nr 3, lk 255–264.
- Pastore, Raymond S.2003. Dale´s Cone of Experience. <http://teacherworld.com/potdale.html>
- Praust, V. *Infoühiskonna aabits, ehk, Lühikene jutustus sellest, mis mikõjutab meid lähemas ja kaugemas tulevikus*. Tallinn: Avita, 1997
- Rannut, Ülle. *Kuidas keeles kümmeldakse, Oma Keel*, kevad 2004 lk 28-33
- Rapeepisarn, Kowit, Kok Wai Wong, Chun Che Fung, Arnold Depickere 2006. *Similarities and differences between "learn through play" and "edutainment"*. –Publication of Joint International Conference of CyberGames and Interactive Entertainment. Perth, Australia. Detsember 4–6.
- Sabry, Khaled, Jeff Barker 2009. *Dynamic Interactive Learning Systems. – Innovations in Education and Teaching International*. Vol 46, nr 2, mai 2009, lk 185– 197
- Salumaa, T., Talvik, M. &Saarniit, A.2004. *Aktiivõppe meetodid II*. Tallinn: Merlecons ja Ko OÜ
- Salumaa, T., Talvik, M. &Saarniit, A.2006. *Aktiivõppe meetodid*. Tallinn: Merlecons ja Ko OÜ.
- Sertsova 2007 = Л.Е.Сырцова 2007 – *Научный журнал «Фундаментальные исследования» // Возможности дистанционного обучения для развития автономности студентов*. // [Külastatud aadressil: <http://www.fundamental-research.ru/ru/article/view?id=4530> (Viimati vaadatud: 29.04.2018)
- Toots, A., Plakk, M., Idnurm, T. (2004). *Infotehnoloogia eesti koolides –trendid ja väljakutsed*. Uuringu *Tiiger luubis* (2000–2004) lõppraport. 20. Detsembril 2004, http://www.tiigrihype.ee/publikatsioonid/tiiger_luubis_2004/TL2004.pdf
- TTU (s.a) E-õpe tõusud ja mõõnad.Külastatud aadressil <http://deepthought.ttu.ee/aa/artiklid/494.pdf> (Viimati vaadatud: 29.04.2018)

TU (s.a). E-õpe. Külastatud aadressil: <http://www.ut.ee/et/oppimine/e-ope> (viimati vaadatud: 29.04.2018)

TU.Sissejuhatus e-õppesse (s.a) Külastatud aadressil:

http://lepo.it.da.ut.ee/~lehti/leonardo/sissejuhatus/mis_on_epe.html (Viimati vaadatud: 29.04.2018)

Türk, Ü. (2004). *Võõrkeel on suhtlemiseks*. Haridus, 11,14–16.

UNESCO– International Conference 2012– ICT in Education: Pedagogy, Educational Resources and Quality Assurance abstracts. Külastatud aadressil:

<http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214718.pdf> (Viimati vaadatud: 29.04.2018)

Vare, Silvi 1998. *Eesti keele õpetamine vajab uuendamist. Keelekümblus kui integratsiooni võti*.

Tallinn: Aura 45 –56

LISAD

Lisa 1. Küsimustik õpetajatele

Küsimustik

1. Teie kool
2. Teie klass
3. Teie vanus
4. Teie tööstaaz õpetajana
5. Kas te olete läbinud mõni aktiivõpe ja/või interaktiivõpe kasutamise alast koolitust? Kui jah, kirjutage palun mis koolitus või koolitused need olid. Kui ei, kirjutage palun ka te sooviksite saada koolitust?
6. Kas te kasutate oma töös aktiivõpe võtteid? Palun andke hinnangu kui tihti.
7. Kas te kasutate oma töös interaktiivõpe võtteid? Palun andke hinnangu kui tihti.
8. Milliseid programme ja/ või interaktiivõpe keskkonnasid te teate?
9. Mis ainetes te kasutate aktiiv-ja interaktiivõpe võtteid kõige sagedamini?
10. Milliseid aktiivõppe võtteid te kasutate tundides kõige sagedamini ja kõige harvemini? Miks?
11. Milliseid interaktiivõppe võtteid te kasutate tundides kõige sagedamini ja kõige harvemini? Miks?
12. Palun avaldage oma arvamust, millised on aktiivõpe tugevamad ja nõrgemad küljed.
13. Palun avaldage oma arvamust, millised on interaktiivõpe tugevamad ja nõrgemad küljed.
14. Milliste raskustega olete kokku puutunud aktiiv-ja interaktiivõppe kasutamisel?
15. Milliseid IKT vahendeid pakub kool, kus te õpetate? Kas olete rahul tehnilise varustusega?
16. Kui palju võtab teil aega aktiivõpe ja/või interaktiivõpe osadega tunni ettevalmistamine?
17. Palun avaldage oma arvamust, kas interaktiivõpe jaoks on tulevik meie haridussüsteemis?
18. Palun avaldage oma arvamust, kuidas riik võiks toetada interaktiivõpe arengut?

SUMMARY

The topic of this Master's thesis is active learning and interactive study in the language immersion classes in Tallinn schools - I level school. The need for writing on this topic was to find out if there are enough active and interactive tutoring in the first language level in the immersion classes in Tallinn schools in the first grade. This is especially important in language immersion classes, as aesthetic and interactive learning techniques are designed to motivate students to learn, collaborate and make learning easier and more exciting in a foreign language. The aim of the research was to investigate whether methods of active learning and interactive learning are used in the language schools of Tallinn Schools I in the school language immersion classes, which, in the case of substances, and often or infrequently. It was also important to find out if the teachers were looking for more interactive learning in the future, so look at their opinions, ask about the problems that exist today.

The results of the research revealed that active and interactive learning is quite common, but is used very narrowly. Many teachers were unable to formulate active learning methods. The responses were very straightforward. The respondents also felt that the use of active learning and interactive learning methods would produce positive results, but preparation of lessons would take a great deal of time and it would be easier to turn to traditional methods.

Thus, it can be concluded that the Tallinn language immersion teachers have poor knowledge of active learning methods and it is necessary to help them with trainings where they can learn about new methods and share experiences with each other and, for example, together think about new techniques.

For the future of interactive learning, there is a future in our country's education system, but only if the state begins to actively engage in its development and support, it could help create a specialty such as "Tutor- teacher". Then immersion teachers can solve their contradictions and focus on using them in their work more often and more effectively.

Findings of the research work:

- ❖ The average immersion class teacher is 37 years old and the average age of an experience is 14 years

- ❖ There are very few teachers in interactive training courses
Active learning techniques are actively used in the classroom, and interactive learning is quite few
- ❖ The most popular websites for teachers are LearningApps.org; Kahoot.com; Google.com; Youtube.com; Miksike.ee; Kahoot.ee; Opik.ee
- ❖ The strengths of active learning and interactive learning are helping to grow children's learning motivation and developing communication skills. The bottlenecks are time and space shortages and discipline violations
- ❖ The lack of time is a major concern in the preparation of interactive and active learning tasks.
- ❖ For ICT, there are prospects for the future in the education system of Estonia, but only if the state starts to take more active action in this direction and provides appropriate support. For example: Helping teacher in every language immersion class (there are too many children in the class to reach everything); more variety of free interactive tutorials; support for interactive learning at school; interactive textbooks; addition of school ICT equipment; free eye checks and, if necessary, compensation for the eyeglasses for teachers

Lihlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina _____ Aljona Maksimova

(autori nimi)

(sünnikuupäev: 22.08.1993. a)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihlitsentsi) enda loodud teose
Aktiivõppe ja interaktiivõppe võtted Tallinna koolide keelekümbklusklassides- I. Kooliastmes,
(lõputöö pealkiri)

mille juhendaja on Mart Rannut,

(juhendaja nimi)

- 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Narvas, **22.05.2018**

Kinnitus

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud

.....

/töö autori allkiri/